

Ohje suunnittelijoille viemäriverkostojen ulkopuolisten talousjätevesien käsittelyyn Sastamalassa ja Punkalaitumella

Hajajätevesiä koskevan lainsäädännön määräysten lisäksi ja niitä täsmentäen Sastamalan kaupungin ympäristönsuojelun yhteistoimintasopimuksen sopijakunnissa (Punkalaidun ja Sastamala) noudatetaan seuraavia yhteisiä ohjeita. Ohjeita käytetään, mikäli kaava- tai ympäristönsuojelumääräyksissä tai rakennusjärjestyksessä ei muuta määrätä.

Ennen suunnittelua tarkista:

- sijaitseeko kiinteistö jollakin erityisalueella (esim. pohjavesialue, ranta-alue)
- voidaanko kiinteistö heti tai lähivuosina liittää vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston
- onko mahdollista käsitellä jätevedet naapurin/naapuruston kanssa yhdessä

1. Lupakäytännöt

Uusien rakennusten jätevesijärjestelmät hyväksytään rakennuslupan käsittelyn/myöntämisen yhteydessä. Käytössä olevien kiinteistöjen pelkkä jätevesijärjestelmän rakentaminen tai muuttaminen vaatii toimenpideluvan pois lukien ns. "kantovesikiinteistöjen" jv-järjestelmät tai kun kiinteistö liittyy viemäriverkoston. Pienimuotoiset jätevesijärjestelmän parannukset, jotka eivät vaadi luvitusta, on hyvä pyytää ilmoittamaan kuntiin rekisterin ylläpitoa varten.

Mikäli kiinteistöllä tehdään rakennus- tai toimenpidelupaa edellyttäviä toimia, joilla katsotaan olevan vaikutusta jätevesijärjestelmään (jäteveden määrän tai laadun muutos), vaatimukset täyttämätön jätevesijärjestelmä tulee korjata samassa yhteydessä. Luvan yhteydessä pyydetään (tarvittaessa) jätevesiselvitys, jonka perusteella arvioidaan täyttääkö olemassa oleva jätevesijärjestelmä asetuksen vaatimukset.

Kun jätevesijärjestelmä korjataan rakennus- tai toimenpideluvan yhteydessä, voidaan tämä huomioida rakennusvalvontaviranomaisen taksassa (kannustin hakijalle laittaa asiat kuntoon, kun ei peritä erillistä lupamaksua tai alennetaan taksaa). Kiinteistön omistajaa voidaankin ohjata korjaamaan jätevesijärjestelmä, vaikka lupaa edellyttävä toimenpide ei vaikuta jätevesijärjestelmään. Keskitetyn vesihuollon kehittyminen tulee ottaa huomioon aina asiakasta ohjattaessa.

2. Suojaetäisyydet

Suojaetäisyydet on pääsääntöisesti määrätty kuntien ympäristönsuojelumääräyksissä, rakennusjärjestyksissä ja kaavamääräyksissä. Näitä voidaan tarkistaa vain niiden päivitysten yhteydessä.

3. Kantovesikiinteistö-käsitteen määrittäminen

Ns. kantoveden varassa olevaksi kiinteistöksi voidaan katsoa kiinteistö, jossa ei ole vesikäymälää ja vesi lämmitetään padassa tai kiuassäiliössä (ei sähkötoimista lämminvesivaraajaa tai muuta vastaavaa paineellisen veden lämmitysjärjestelmää).

4. Suunnittelijan pätevyys ja suunnitelman laatuvaatimus

Suunnittelijan pätevyys määräytyy Suomen rakennusmääräyskokoelman A2 kohdan 4 mukaan. Vapaa-ajan asuntoon, jossa ei ole vesikäymälää, liittyvän jätevesijärjestelmän suunnittelijana voi toimia myös henkilö, jolla voidaan katsoa olevan rakennuskohteen tai suunnittelutehtävän laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä osaaminen.

5. Vastaava työnjohtaja

Jätevesijärjestelmän saneerauksella ja uuden rakentamisella tulee olla vastaava työnjohtaja. Jätevesijärjestelmän vastaavana työnjohtajana voi toimia henkilö, jolla voidaan katsoa olevan hankkeen laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä osaaminen.

6. Järjestelmän mitoitus

Jätevesijärjestelmä mitoitetaan asetuksen mukaisesti aina vähintään viidelle asukkaalle. Asunnon pinta-alaa ei aina voida käyttää mitoitusperusteena (iso asunto, joka on tarkoitettu vain yhden perheen käyttöön), jotta saadaan toimiva järjestelmä. Järjestelmää suunniteltaessa on kuitenkin otettava huomioon mahdollisuus laajentaa järjestelmää myöhemmin useammalle asukkaalle.

7. Vanhojen jätevesijärjestelmäosien käyttö

Mikäli jätevesijärjestelmän saneerauksessa käytetään vanhoja rakenteita, tulee niiden käyttökuntoisuudesta ja soveltuvuudesta osana uutta jätevesijärjestelmään esittää kirjallinen lausunto luvituksen yhteydessä. Lausunnon voi antaa jätevesijärjestelmän suunnittelija tai vastaava työnjohtaja.

8. Periaatteita jätevesijärjestelmän hyväksymiseen

- a. Vesistön välittömään läheisyyteen/erikoiskohteisiin rakennettaviin maasuodattamoihin, joihin johdetaan kaikki jätevedet, vaaditaan erillinen fosforinpoisto.
- b. Maahanimeyttämöihin kaikille jätevesille, joita sallitaan vain erityistapauksissa (kiinteistö kaukana kaikesta), on vaadittava aina kunnolliset tutkimukset maaperän imeytyskyvystä (imeytyskuoppa tai maalajiselvitykset) ja lomakkeessa vaaditut tiedot.
- c. Harmaiden vesien imeyttämöön vaaditaan pohjavedentarkkailuputki, jos sen läheisyydessä on talousvesikaivo tai – kaivoja.

- d. Teräksisiä umpisäiliöitä ei hyväksytä.
- e. Loma-asuntoihin voidaan hyväksyä poikkeustapauksissa pienpuhdistamoita, mikäli loma-asunto on varustelutasoltaan omakotitaloon verrattava ja käyttöasteeltaan riittävä puhdistamon vaatimuksiin. Suunnitelmassa on esitettävä prosessin ylösajon kesto, puhdistamon kestämiä käyttökatojen pituus sekä minimijätevesivirtaama.
- f. Puhdistetut jätevedet ohjeistetaan imeyttämään omalle kiinteistölle ja vältetään vesistöön johtamista. Mikäli puhdistetut jätevedet joudutaan ohjaamaan rajojaan, vaaditaan lupahakemukseen naapureiden kirjallinen suostumus (naapureiden kuuleminen) ja purkupaikan tarkka sijainti asemakuvaan.
- g. Mikäli jätevedet käsitellään jollain normaalista poikkeavalla ratkaisulla, vaaditaan menetelmästä luotettavat, puolueettomat tutkimustulokset.
- h. Öljynerotusta vaativat kohteet, kuten autoilijat, urakoitsijat, korjaamoyrittäjät jne. Em. yritystoiminnasta syntyville jätevesille öljynerotuskaivo, sulkukaivo ja jätevesien johtaminen esim. ojaan, jos jätevesiä muodostuu korkeintaan yhdestä lavuaarista. Maahan imeyttäminen vaikeuttaa mahdollisten öljypäästöjen havainnointia. Omakotitalon autotalliin vaaditaan öljynerotuskaivo, jos siellä on lattiakaivo.

Jätevesijärjestelmää koskevan suunnitelman tulee täyttää seuraavat asetuksen mukaiset vaatimukset:

- riittävät maastomittaukset ja maaperätutkimukset
- pinta- ja pohjavesiselvitykset ja talousvesikaivon sijainti
- mitoitus määrän, laadun ja kuormitusvaihtelun perusteella
- toimintaperiaate, arvio käsittelytuloksesta ja ympäristökuormituksesta
- sade-, hule- ja kuivatusvedet johdetaan erikseen
- yksityiskohtainen suunnitelma, jotta sen perusteella voidaan rakentaa jätevesijärjestelmä ja valvoa rakentamistyötä
- edustavat näytteenottopisteet; tuleva ja lähtevä jätevesi
- käyttö- ja huolto-ohjeet:
 - o ohjeet jätevesijärjestelmän ja sen laitteiden normaalista käytöstä ja sen edellyttämistä toimenpiteistä
 - o säännöllistä hoitoa, huoltoa ja tarkkailua vaativat kohteet, toimenpiteet ja kuinka usein ne on tehtävä
 - o jätevesijärjestelmän laitteiden määräaikaistarkastukset
 - o suunnittelijan, rakentajan sekä hoidosta huollosta ja valvonnasta vastaavien tahojen yhteystiedot
 - o ohje saostussäiliön lietteenpoistosta (väh. 1 krt/v) sekä rakenteiden kunnan ja toimivuuden tarkastuksesta (väh. 1 krt/10 v)
 - o ohje umpisäiliön täyttöhälyttimen toiminnan tarkastuksesta (väh. 1 krt/v), kirjanpito poiskuljetetusta jätevedestä sekä ohje säiliön tiiviiden ja käyttökelpoisuuden tarkastuksesta (väh. 1 krt/5 v)

Sastamalan kaupunki
Ympäristöterveydenhuolto

- ohje maasuodattamon jakokaivon puhtaana pitämisestä ja toiminnan tarkastuksesta, padotuksen hälytyslaitteen toiminnan tarkastuksesta ja padotuksen seurannasta tarkastustiheyksineen sekä ohje rakenteen kunnon ja käyttökelpoisuuden tarkastuksesta, johon sisältyy imeytysputkien puhdistus (väh. 1 krt/10 v)
- ohje pienpuhdistamon ylijäämälietteen poistosta (väh. 1 krt/v), sähköisesti ja mekaanisesti toimivien laitteiden ja hälytysjärjestelmän tarkastuksista ja aikaväleistä sekä rakenteiden kunnon ja toimivuuden tarkastus (väh. 1 krt/10 v), johon sisältyy altaiden tyhjennys veden alla olevien rakenteiden tarkastamiseksi
- hoito- ja huolto-ohjeet on pidettävä ajan tasalla
- varo- ja hälytyslaitteet sekä niiden toiminta
- toimet, joilla ehkäistään käsittelemättömien talousjätevesien kuormitusta
- käsittelyjärjestelmän ja laitteiden mitoitus tiedot
- putkien, laitteiden ja jäteveden purkupaikan sijainnit ja korkeusasemat
- pinta- ja pohjaveden korkeus jätevesien käsittely- ja purkupaikkaan
- hoitoa ja huoltoa vaativat kohteet, rakenteet, kulkureitit sekä sähkö- ja vesipisteet
- muut tarpeelliset tiedot